

ACC. N:R M. 10744:1-39.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Bohuslän* Upptecknat av: *J. Carlsson*
 Härad: *Orusts västra* Adress: *Lövskogsgat 6a, Göteborg*
 Socken: *Dir. socknan* Berättat av: *olika meddelare; se
uppt. bladets baksida!*
 Uppteckningsår: *1948* Född år *i*

Stenstugor.

2.1-39.

N. M. 141.

Skriv endast på denna sida!

Då jag var barn fanns här många stenslugor. Jag kan inte säga om de står kvar, eller om det finns rester kvar efter dem. De kallades endast för stenslugor. Jag minns en stensluga, men jag vet inte när den byggdes eller när den senast var bebodd, ty jag har endast sett resterna efter den. Den låg i Röd i Morlanda socken.

Slugans belägenhet Stenslugan låg i utmarken, på Röds mark. Markägaren hette Edvard Antons-son. Jag vet inte vem som ägde huset. Jag kan inte säga om innevärdarna i penningar eller arbetsprestationer skulle ersätta markägaren för att de fick bo i huset.

Byggnadssätt Jag vet inte om slugan var ingrävd i en backsluttning, ej heller vet jag om den var byggd intill något berg. Jag kan inte säga om väggarna var av dubbla

stenmurar med mellanfyllnad av jord. Om stenslugan var byggd av kullersten vet jag inte heller. Jag vet inte hur tjocka väggarna var, inte heller om det var någon invändig klädnad

Slugans inre. Jag kan inte säga hur många rum stenslugan hade, och jag vet inte hur rummen var placerade. Ingången var på gaveln. Jag vet inte vart ingången ledde, inte heller var eldstaden var placerad. Där fanns skorsten. Den var gjord av ett par gråstenar. Jag kan inte säga hur eldstaden såg ut; jag minns inte heller hur där såg ut inuti slugan och vad de hade för möbler. Hur väggarna såg ut minns jag inte heller.

Tak, golv och fönster. Där var nog åsar. Jag vet inte om de stöddes av stolpestöd. Taket täcktes med torv. Där fanns inget loft. Slugan hade jordgolv. Det var lika i både

rum och förskuga. Där fanns ett mycket
litet fönster.

Slugans innervärld. I slugan bodde två
gubbar; de kallade dem för Skumpen och
Rappen. Några andra namn hörde jag aldrig.
Vilket yrke de hade minns jag inte. Där var
mycket fattigt. Jag vet inte om de var dit-
flyttade eller om de alltid hade bott där.
De lämnade aldrig Stenslugan förän de dog.

Uthus. Jag tror inte att det har funnits
några fåhusar sten.

Ja det har funnits stenslugar här. Det finns inga rester kvar; det är nedrivet alltihop. De kallades för stenslugar. Den stenslugan jag minns var senast bebodd 1890, men när den byggdes vet jag inte. Jag har själv sett den. Den låg på Røds ägor i Morlanda socken.

Slugans belägenhet. Stenslugan låg nästan som i ett litet samhälle, ty där var flera hus runt omkring. Platsen där slugan låg kallades Båtsmansbyen. Den låg på Niklas Mattssons och Simon Johanssons mark. Det var samsmark till Rød Mellangård. Innevararna ägde själva huset. De behövde därför inte ersätta markägaren för att få bo i huset.

Byggnadsätt. Slugan var helt fristående. Jag har att den var byggd intill en bughäll och att berget ersatte en av slugans väggar. Väggarna var uppförda av dubbla sten-

murar med mellanfylld nod av judd. Stugan var byggd av kullersten. Ytterväggarna vara avrundade i anpassning efter stenarna jag kommer inte i hög här tjocka väggarna voro. Någon invändig klädnod av bräder har jag inte att där var. Där fanns ingen invändig vägg.

Stugans inre. Stugan hade ett rum. Ingången var vid gaveln. Den ledde in till rummet. Eldstaden var i rummet. Den låg vid väggen. Där var något slags skorstensverk. Eldstaden var av gråsten. Stugans inredning bestod av en soffa, ett bord och en stol. Väggarna voro varken målade, kalkade eller tapetserade, utan det var bara gråstenen.

Tak, golv och fönster. Det var äsare som bar taket. Huset var ej så långt så äsarna låg på längs efter stenarna. Taket täcktes med halm

ACC. NR M.10744:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och blev där fanns inget innetak. Stugan
hade jordgolv. Där var en liten fyrkantig
fönsterglugg. Den var i rummet på gaveln.
Stugans innevärd var hette Samuel Andersson.
Han hade varit jodbrukare i ungdomen. Där
var mycket fattigt. Han var ditflyttad och
han dog sedermera i Stugan.

Uthus. Här har då inga uthus funnits
av sten som jag vet.

Herdehyddar.

Fåll fanns här herdehyddar. Jag tror att där var enkel stenmur. Taket var gjort av sparrar med brv ovanpå. Stentak har också före kommit. Där fanns ingen eldstad. Fåren har haft särskilda byggnader där de sökt skydd under natten och när det varit värme. Jag vet en herdehydda som hade stentak, den står kvar ännu uppe i Röd. Vi kallar den platsen för Kleva.

Herdehyddor.

Ja, här har funnits herdehyddor för i världen
de var byggda vid en bergsknalle. Taket var
av sten och hade jord ovanpå. Annars
var hyddorna av sten. Om där fanns någon
eldstad vet jag inte. Ett fåren har haft
särskilda byggnader det vet jag alldeles
säkert. Beskriva dem det kan jag inte ty
jag är så gammal, så att jag inte kommer
i håg det.

Här har allt funnits stenslugan för. jag minns en, som låg på Öberg här i Myckleby socken. jag vet inte om där är några rester kvar efter den. Den kallades för backsluga. Den var bedömd för omkring 45 år sedan och jag har själv sett slugan.

Slugans belägenhet. Stenslugan låg alldeles vid sjön. Det var på Johan Kolléns mark.

Innevänarna ägde själva huset.

Byggnadsätt. Slugan var delvis ingrävd i en backsluttning. Den var ej byggd intill någon berghäll. Där var dubbel stenvägg med jordfyllnad emellan. jag minns inte hurdana stenar den var byggd av. Slugans ytterväggar voro eftersom stenarna var. jag vet inte hur tjocka väggarna voro.

Slugans inre. Slugan hade bara ett rum. Ingången var på gaveln. Eldstaden var i rummet, men jag minns inte var den låg. Där var inga

skuden utan röken gick upp i genom taket. Jag kan inte beskriva hur eldstaden såg ut, inte heller kommer jag ihåg vad de hade för möbler eller redskap. Jag kan inte bestämt säga, men jag har att väggarna var kalkade.

Tak, golv och fräsk. Jag vet inte på vilket sätt taket uppgavs, men det täcktes med tår. Om där var något innertak med loftsutrymme vet jag inte. Skugan hade jerdgolv. Där var ett litet fräsk i stilen; det var avlångt.

Innevånare. Jag kan inte komma ihåg vad skugans innenvånare hette, men de kallade honom alltid för skomakaren på Öberg. Han var skomakare till yrket. Han var mycket fattig. När gubben lämnade stenskugan för alltid flyttade han till Torps socken. Han fick ett litet arv, så han köpte sig ett hus där.

Uthus. Här har allt funnits fähus av sten, men

ACC. NR M. 10744:11.

jag kan inte minnas något.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M.10744:12.

I Stora Råa har funnits en stensluga,
men jag var så liten när jag var inne där så
jag minns inte hur där sig ut. Men resterna
står kvar efter den. Gubben som bodde i sten-
slugan hette Martin.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Här fannas flera stensugor för i världen. Jag vet inte om det finns några rester kvar efter dem. De kallades endast för stensugor. Den sugan jag minns var bebodd för 40 år sedan. Jag har varit inne där många gånger. Sugan låg uppe på Brådammen i Råa socken.

Sugans belägenhet. Den låg i utmarkens platsen där sugan låg kallas Alltegen. Den låg på Lars Anderssons mark. Innevännarna ägde huset, men de fick göra dagsverken.

Byggnodssätt. Sugan var fri stående. Den var inte byggd intill någon behåll. Väggarna var uppförda av dubbla stenmurar med jordfyllnad emellan. Sugan var byggd av kullesten. Dess ytterväggar var avrundade i anpassning efter stenarna. Väggarna var omkring ett par alnar tjocka. Någon invändig klädnad fanns ej. Mellan rummet

och köket fanns en inre vägg som var byggd av trä.

Stugans inre. Stugan hade ett rum och ett litet kök. Ingången var placerad på långsidan. Den ledde in till köket. Nej där var ingen vägg mellan rummet och fristugan men där var en dörr emellan rummet och köket. Eldstaden var placerad i rummet vid en vägg. Ja den hade rökfång och skorsten. Eldstaden var av järn och ommen var av sten. Stugans inredning bestod av en stol, en säng och en soffa. Väggarna var kalkade.

Tak, golv och fönster. Taket uppbars av äsar och var vilode mot stenen. Taket täcktes med halm och trä och det sköl fram över väggarna. Det fanns inget innertak. Stugan hade gridgolv både i rummet och köket. Där

fanns också fönster. Det var ett fyrkantigt fönster med små rutor i. Fönstret var i rummet på gaveln och jag tror att det var ett på långsidan också.

Innevånare. Husets innehavare hette Johannes; efternamnet minns jag inte. Och hustrun hette Margareta. De hade en pojke och han hette Simon. Gubben var laggare. Det rådde stor fattigdom där. Honom vet jag inget om, men hon var kommen i från Inland. De gamla de dog i skorstugan men pojken byggde sig ett trähus.

Älthus. Ja här har nog funnits fähus av sten, men jag har inget reda på.

Sten fanns stenslugor färd i biden. Om de stå kvar eller om det finns några rester efter dem kan jag inte säga. De kallades för stenslugor. Jag kan inte säga när den byggdes eller när den senast var bebodd. Jag har själv sett slugan. Den låg på Tegen i Råra socken.

Slugans betögenhet. Slugan låg i utmarken jag vet inte på vemns mark det var. Jag vet inte vem som ägde huset, hurvida det var innevånarna eller markägaren. Jag vet inte heller om husets innevånare i penningar eller arbetsprestationer skulle ersätta markägaren för att få bo i huset.

Byggnadssätt. Stenslugan var helt fiistäende. Jag tror inte att berget ersatte någon av slugans väggar. Jag vet inte om slugan hade dubbla stenmurar med jordfyllnad emellan. Den var nog byggd av kullen-

sten. Väggarna var knappt en meter tjocka. Jag vet inte om stugan hade någon invändig klädnad. Om det fanns någon inre vägg mellan rum och förstugan vet jag inte. Jag vet inte heller om det var stenvägg eller bräd vägg.

Stugans inre. Stugan hade ett rum och kök. Jag vet inte var ingången var placerad. Eldstaden var i rummet. Jag minns inte var i rummet eldstaden låg. Jag vet inte heller om stugan hade rökfång och skorsten. Möblerna minns jag inte heller. Väggarna var kalkade.

Takgolv och färster. Jag vet inte på vilket sätt taket upplägs, men det täcktes med bror och halur. Jag vet inte om där var något loft. Stugan hade stengolv och jordgolv, något av varje. Innet var lika

både i rummet och köket. Färster funnos
de var små fyrkantiga. De var i rummet
där var ett på gaveln och ett på lång-
sidan.

Invärdare. Stenslugans innervärdare hette
Johannes och hans hustru Margareta och
deras son hette Simon. Gubben var byggare
där var mycket fattigt. De hade bott där
så länge jag minns. Johannes och Margareta
dog i Stenslugan, men Simon satte upp
ett litet trähus.

Uthus Trähus av sten funnos nog
någonstans, men jag minns inget.

ACC. N:R M.10744:19.

Herdehyddar.

Nej här har inga herdehyddar funnits
i min tid, men söhus var här. Sådana
som fåren var inne i om natten eller när
det blev kyligt väder, eller för det mesta
så kom fåren hem om kvällen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ja, här har funnits stenstugor för i världen. Det finns rester kvar efter dem. De kallades endast stenstugor. Jag vet inte när stugan byggdes och inte heller när den senast var bebodd. Jag har själv sett stenstugor. Stugan låg på Åkerstegen i Råa socken.

Stugans belägenhet. Stenstugan låg i utmarken. Stugan låg på Lars Anderssons mark. Innevånarna ägde huset. Jorde skulle i penningar och arbetsprestationer ersätta markägaren för att få bo i huset.

Byggnadsrätt. Stugan var fristående. Den var inte byggd intill någon bebyggelse. Den hade dubbla stenvägar med jordfylnad emellan. Huset var byggt av kullersten. Dess yttre väggar var naturligt avrundade i anpassning efter stenarna. Väggarna var knappt en meter tjocka. Där fanns ingen

invändig bräd klädsel.

Stugans inre. Stugan hade bara ett utrymme. Ingången var på långsidan. Den ledde in till rummet. Eldstaden var placerad i det enda utrymmet, rummet. Eldstaden låg vid en vägg. Jorden hade rökfång och skorsten. Jag tror att eldstaden var av järn, en rädan som vi kallar "kacklurn". Och så var där sten under "kacklurnen". Stugans inredning bestod av en säng, en soffa, ett bord och en hyvelbänk. De hade bara snickerredskap. Och så hade de några koppar och några knivar. Väggarna var kalkade.

Tak, golv och fönster. Taket uppebars av åsar. Nåj. Åsarna stöddes inte av stolpebård utan de låg endast på muren. Taket täcktes med halm och hvar. Det sköt fram över väggarnas kanter. Något loftsutrymme fanns ej. Stugan hade

jordgolv. ja, där fanns fönster. Det var ett litet fyrkantigt, med fyra små rutor i. Fönstren var i rummet. Där var ett fönster på långsidan och ett på gaveln.

Innevånare. Skugans innevånare var Johannes Samuelson och hans hustru Margareta, samt deras son, som hette Simon. Johannes gjorde lagzkärl. Ja, där rådde stor fattigdom. De hade alltid brätt i sken-skugan. De gamla dog, men sonen satte upp ett nytt hus. Sedan flyttade han till Munkedal.

Uthus. Jag vet inte om här har funnits några få hus av sten.

Det stod en stensluga här uppe, men det finns inga rester kvar efter den. Den kallades bara stensluga. Den blev byggd omkring 1893 och den var senast bebodd år 1906. Jag har själv sett slugan och varit inne där många gånger. Slugan låg på Hagen i Stala i Tagneby socken.

Slugans belägenhet. Stenslugan låg i utmarken. Det var på Johan Hermanssons mark. Ägaren hade nog lämnat sitt tillstånd till slugans uppförande. Tunnevarnarna ägde huset. De betalade vanlig husskatt.

Byggnadsätt. Slugan var fristående. Den var inte byggd intill någon bebyggelse. Slugan var byggd av dubbla stenvägar med mellanfylnad av jord. Den var byggd något av kullersten och något av annan sten och hörnen var tydligt markerade. Väggarna var omkring 80-90 cm tjocka. Slugan hade ingen invändig klädsel.

Där var en vägg mellan rummet och köket. Den-
nna vägg var delvis byggd av sten,
men vid dörren var den byggd av trä.

Stugans inre. Stugan hade ett rum och
kök. Ingången var vid långsidan. Dörren
ledde in till rummet. Eldstaden låg vid
en vägg. Den hade rökfång och skorsten. Spisen
var av järn; den var fyrkantig och de kallade
den för kokstall. Stugans inredning be-
stod av ett par träsoffor, en gammal
längsäng, ett bord, och ett par stolar och
en byrå. De hade lite snickarredskap.
Väggarna varo besmuktade med putsbunk
och sedan var de tapetserade därutpå.

Tak, golv och fönster. Taket upplägs av
åsar som vilade i sälar. Det täcktes med
bräder och tegel. Där fanns ett litet inner-
tak. Stugan hade brädgolv, men i köket

var det jordgolv. Fönster fanns. Det var ett fyrkantigt fönster delat i fyra små rutor. Fönstren var i rummet, ett på långsidan och ett på gaveln.

Invänan. Slugans ägare hette Johan Andersson. Hustrun hette Sofia och barnen hette Oskar, Alma, Simon, Axel och Emil. Han var grovarbetare. De var mycket fattiga. De var ditflyttade. Så de flyttade i från stenslugan byggde de sig ett hus av trä.

Uthus. Där var en liten lodugård av sten och den står kvar ännu. Byggnaden låg på en plats som heter Hogen. Den såg ut som en vanlig liten lodugård. Där inne hade de en ko och några häns.

Stenshugan fanns här allt före. En låg på Slätten här i Tegneby socken. Det finns inga rester kvar efter den, ty de har byggt ett hönshus där nu. Sådana stugor kallades bara för stenshugor. Den på Slätten byggdes 1883 och den var senast bebodd 1907. Min man var själv med och byggde stenshugan. Jag har själv sett den och varit inne där många gånger.

Stugans belägenhet. Stenshugan låg på odlad mark, som tillhörde Johannes Hermansson i Stala i Tegneby. Innevärdarna ägde huset. De behövde ej ersätta markägaren för att få bo i huset.

Byggnadssätt. Stenshugan var helt fristående. Den var inte byggd intill någon berghäll på sådant sätt att berget ersatte en av stugans väggar. Jag kan inte riktigt säga om där var dubbla stenmurar med

mellanfylld med av jord, men jag tror det.
Stugan var byggd av platta stenar som varit
huggna ut ur berg. Väggarna varit omkring tre
fot tjocka. Det fanns ingen invändig klädnad
utan stenarna varit som de varit. Mellan rummet
och köket varit en vägg; den varit byggd av
trädet.

Stugans inre. Stugan hade ett rum och
ett litet kök. Ingången varit på byggnadens
långsida. Den ledde in till rummet. Där
fanns en inre dörr mellan rummet och
köket. Eldstaden varit i rummet. Den stod vid
väggen. Där fanns rökfång och skorsten.
I rummet fanns en kamin av järn, och
i köket hade de en öppen spis, som varit
gjord av gråsten. Stugans möbler bestod
av en soffa, en skänk, ett bord och så
hade de några korgar och en gryta. Där

fanns inga redskap. Väggarna varo tapetserade.

Tak golv och fönster. Taket bestod av åsar vilka uppburoas av stavar. Det var brädtäckt. Taket stöt fram så att det täckte väggarnas översida. Där var ett litet loftsutrymme också. Stugan hade brädgolv, men i köket hade de juldgolv. Där fanns fönster av vanligt utseende. I stugan var det två fönster; ett i rummet på långsidan och ett på gaveln i köket.

Inwånare. Stugans inwånare hette Johan Andersson och hustrun hette Sofia. Barnen hette Anton, Simon, Axel, Emil och Alma. Mannen var stenarbetare. De var mycket fattiga, och de hade alltid bott i den stenslugan.

Sedan flyttade de till ett litet trähus intill.

Uthus. Jahän har funnits fähus av sten, på en plats som heter slätten. Det såg ut som

ACC. N:R M.1.0.7.4.4:29.

en vanlig källare. De hade en ~~kr~~ dät och några
höns.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ja, det har funnits stenslugor. Jag har inte, att där finns några rester kvar efter dem. De, kallades för stenslugor. Jag vet inte när slugan byggdes, men jag har att där bodde folk för 30 år sedan. Jag har själv sett slugan många gånger. Slugan låg i Lunden i Tegneby socken.

Slugans belägenhet. Slugan låg i odlad bygd; den låg inne i en krog. Lunden kallades platsen. Slugan låg på Simon Olssons mark i Lunden. Invånaren ägde huset. Jag har att han fick göra dagsverken.

Byggsätt. Slugan var firdöende. Den var inte byggd intill någon beghäll. Ja, väggarna var uppförda av dubbla stenmurar med jord-fyllnad emellan. Sluset var byggt av kullersten. Efter väggarna var tillrundade efter som stenarna var. Väggarna var nog några meter tjocka. De hade då ingen invändig klädnad i den

större. Där var ingen vägg emellan rummet och förskugan.

Stugans inre. Stugan hade ett rum. Ingången var vid gaveln. Den ledde in till rummet. Eldstaden var i rummet. Den låg i ett hörn. Jag tror att där fanns skosten. Spisen var gjord av gråsten. I stugan fanns en skjurekärva (skottkärva) till bord, en gryta och ett halft tefat som han åt på. En fällkniv och en fjärbytta fanns där också. Där var ingen säng, utan han låg på golvet. Väggarna var varken kalkade eller målade, utan där var den sådana som den var.

Tak, golv och fönster. Taket täcktes med tår. Där var inget lofts utrymme. Stugan hade jerdgolv. Där var inga fönster utan det var en liten fyrkantig glugg.

Innåvare. Stugans inneåvare hette Johan

ACC. N:R M. 10744:32.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pettersson. Han var fiskare. Han var mycket fattig och han hade alltid bott i den stenslugan och han var född där. Då han lämnade stenslugan för alltid kom han till äldersdomshemmet. Och när de hade fått hämtat honom där så dog han.

Uthus. Några fähus av den känner jag inte till.

ACC. N:R M.10744:33.

Hudehyddar.

Hudehyddar, nej det har jag inga reda
på. Det har då inga funnits här.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det finns en del rester kvar efter en sten-
stuga här i Lalleröd. Den kallades bara för
stenstuga. Den byggdes på 1880-talet. Jag
har själv sett den.

Stugans belägenhet. Stugan låg i en hage.
Platsen där stugan låg heter Lalleröd. Det är
här i Tegneby socken. Stugan låg på Anders
Simonssons mark. Innevänarna ägde själva
huset. Jag kan inte riktigt säga om de skulle
ersätta markägaren för att få bo huset, men
de fick nog ersätta med något.

Byggnadsätt. Stugan var fri stående. Den
var inte byggd intill någon berghäll. Där var
dubbla stenmurar med jordfyllnad emellan.
Den var byggd av kullesten. Stugan hade
allt skaft här. Väggarna var omkring en
meter tjocka. Där var ingen invändig klädnad.
Stugans inre. Stugan hade bara ett rum

med; den ledde
id väggen på
skaften. Eld-
sten. Till stugans
den bäddade
ett bord och
sade.

inte om taket
men det täcktes
Stugan hade
1 och fyrkantigt.
karna kastade
se flyg där i från.
odde där hette
all till ysket.
ägnade ingenting.
stugan kom
ett funktimmer